

Sztuka notowania

Scenariusz z wykorzystaniem metody dyskusji dydaktycznej

45 min

Autorka: Joanna Kuchta

■ **Cele lekcji**

Uczeń

- buduje wypowiedź w sposób świadomy, ze znajomością jej funkcji językowej, z uwzględnieniem celu (**III.2.2 ZP**),
- tworzy notatkę syntetyzującą (**III.2.6 ZP**),
- stosuje zasady poprawności językowej i stylistycznej w tworzeniu własnego tekstu; potrafi weryfikować własne decyzje poprawnościowe (**III.2.11 ZP**),
- wykorzystuje wiedzę o języku w pracy redakcyjnej nad tekstem własnym, dokonuje korekty tekstu własnego, stosuje kryteria poprawności językowej (**III.2.12 ZP**).

■ **Metody nauczania**

- metoda aktywizująca: dyskusja dydaktyczna, praca w grupach, mapa mentalna,
- plakat.

■ **Środki dydaktyczne**

- podręcznik do języka polskiego dla liceum i technikum *Ponad słowami 1.1* (s. 297–300),
- arkusze papieru, flamastry.

■ **Przygotowanie do lekcji**

Uczniowie mają przynieść zeszyty z różnymi formami notatek.

■ **Przebieg lekcji**

Omawiane zagadnienia i czynności uczniów

Faza wprowadzająca

1. Indywidualna analiza przyniesionych notatek i ustalenie, jakie mogą być ich formy. Ocena przydatności danej formy do przedstawienia określonej treści. Porównanie ustaleń w parach, a następnie w czteroosobowych grupach. Podsumowanie dyskusji dydaktycznej na plakacie.
2. Porównanie wniosków z wiadomościami zawartymi w podręczniku w temacie: *Jak robić notatki?* s. 297–300. Uzupełnienie swoich spostrzeżeń.

Faza realizacyjna

1. Przygotowanie krótkich, rzeczowych i konkretnych notatek na podstawie haseł słownikowych: *danse macabre*, *deesis*, *ars moriendi* – ćw. 1., s. 300 (np. *danse macabre* – taniec śmierci, popularny w XIV i XV w. motyw w literaturze i sztuce, podkreśla równość wszystkich wobec śmierci; *deesis* – prośba, błaganie, modlitwa wstawiennicza, motyw w literaturze i sztuce ukazujący w centrum postać Jezusa Chrystusa, po jego prawej stronie – Matkę Boską, po lewej – Jana Chrzciciela; *ars moriendi* – sztuka umierania, motyw w literaturze i sztuce średniowiecznej, wzorzec umierania zgodnego ze statusem społecznym).
2. Sporządzenie w grupach notatek syntetyzujących wiedzę o średniowiecznych utworach poznanych podczas lekcji – wykonanie ćw. 2. ze s. 300. Propozycja odpowiedzi znajduje się w *Materiałach dla nauczyciela*.
3. Przygotowanie syntetycznej notatki z umieszczonego w podręczniku na s. 249 fragmentu komentarza Dariusza Piwowarczyka *Roland. Legenda rycerstwa* – ćw. 3., s. 300 (np. Notatka może być napisana w dowolnej, wybranej przez ucznia formie. Uczniowie powinni w niej uwzględnić następujące treści: śmierć hrabiego Rolanda stała się mitem założycielskim stanu

rycerskiego, *Pieśń o Rolandzie* to odbicie pragnień oraz ideałów rycerstwa z przełomu XI i XII w., wyprawy krzyżowe zdominowały treść utworu, żołnierskie rzemiosło zostało uwznioślone, literackiego Rolanda charakteryzował heroizm, sława, odwaga oraz wola pomnażania osobistego honoru).

4. Wykonanie mapy myśli syntetyzującej wiadomości ze średniowiecza z wykorzystaniem informacji zawartych w podręczniku w podrozdziale *O epoce* – ćw. 4., s. 300. Po wykonaniu pracy uczniowie porównują efekt pracy z mapą myśli zamieszczoną w podręczniku na s. 314–315.

Faza podsumowująca

Obejrzenie krótkiego wykładu prof. Teresy Michałowskiej. Zapisanie, co było jego tematem oraz jakie nowe treści na temat średniowiecza zawierał – ćw. 5., s. 300 (np. Prof. T. Michałowska mówiła o głównym nurcie literatury średniowiecznej, czyli twórczości religijnej, eschatologicznej tego wieku. Podkreśliła, że równolegle rozwijała się twórczość wyrażająca radość życia. Wymieniła jej przykłady, wskazując na formy mówienia o sobie: modlitwę i monolog liryczny. To przełamuje stereotyp myślenia o średniowieczu).

■ Praca domowa

Przypomnij sobie tekst Aleksandra Gieysztor *Dobrowolne ubóstwo, ucieczka od świata i średniowieczny kult św. Aleksego* (podręcznik, s. 233) i opracuj na jego podstawie notatkę, którą wykorzystasz w trakcie wystąpienia na temat: „Dlaczego wzorzec ascety był w średniowieczu tak popularny?”. Możesz też sięgnąć do innych źródeł (podręcznik, s. 300, ćw. 6.).

Propozycja odpowiedzi do ćw. 2. ze s. 300 podręcznika

